

Suvestinė redakcija nuo 2020-01-01 iki 2021-07-13

Įsakymas paskelbtas: TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10785

Nauja redakcija nuo 2020-01-01:

Nr. [A1-775](#), 2019-12-16, paskelbta TAR 2019-12-17, i. k. 2019-20271

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS
ĮSAKYMAS
DĖL MOBILIŲJŲ KOMANDŲ SUDARYMO, SPECIALISTŲ ATRANKOS IR JŲ DARBO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2018 m. birželio 27 d. Nr. A1-334

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 363 straipsnio 3 dalimi,

t v i r t i n u Mobiliųjų komandų sudarymo, specialistų atrankos ir jų darbo tvarkos aprašą (pridedama).

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2018 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. A1-334
(Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2019 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. A1-
775
redakcija)

MOBILIŲŲ KOMANDŲ SUDARYMO, SPECIALISTŲ ATRANKOS IR JŲ DARBO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mobiliųjų komandų sudarymo, specialistų atrankos ir jų darbo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VVTAĮT) mobiliųjų komandų (toliau – MK) specialistų atrankos organizavimo, MK sudarymo, intensyvaus MK darbo organizavimo, šeimos ir (ar) vaiko krizės ir intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimo, intensyvios MK pagalbos teikimo, bendradarbiavimo su atvejo vadybininku (toliau – AV), MK rekomendacijų AV dėl tolesnio darbo su šeima ir (ar) vaiku organizavimo (toliau – MK rekomendacijos) rengimo, intensyvaus MK darbo su šeima užbaigimo tvarką bei MK specialistų funkcijas.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Bendradarbiavimo ryšio kūrimas** – MK specialistų inicijuojamas ir koordinuojamas procesas, siekiant sukurti specialisto, šeimos ir (ar) vaiko pasitikėjimą vienas kitu bei abipusį jų ryšį.

2.2. **Intensyvi MK pagalba** – MK specialistų teikiama intensyvi individuali ar grupinė konsultacinė ir (ar) kitokia psichologinė, socialinė pagalba į krizę patekusiai šeimai ir (ar) vaikui, siekiant padėti šeimai ir (ar) vaikui suvaldyti krizę, identifikuoti ir (iš)spręsti iškilusias problemas, kad tėvai arba turimas vienintelis iš tėvų (toliau – tėvai) galėtų užtikrinti vaiko poreikių patenkinimą, sudaryti sąlygas vaikui vystytis ir gyventi saugioje aplinkoje. Intensyvi MK pagalba vaikui teikiama, jei jam gyvenant tėvų šeimoje nustatytas vaiko apsaugos poreikis ir taikoma laikinoji priežiūra šeimos ir (ar) vaiko gyvenamojoje vietoje, vaiko laikinoji priežiūra ją vykdančio asmens gyvenamojoje vietoje arba vaikas laikinai apgyvendintas fizinio asmens šeimoje.

2.3. **Intensyvus MK darbas** – šeimos ir (ar) vaiko krizės ir intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimas, intensyvi MK pagalba, bendradarbiavimas su AV, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijomis, įstaigomis, organizacijomis bei MK rekomendacijų rengimas.

2.4. **Šeimos gyvenimo ciklas** – universalios numanomos šeimos vystymosi pakopos, kai, šeimai pereinant iš vienos pakopos į kitą, keičiasi jos sudėtis, struktūra, funkcijos. Kiekvienoje pakopoje kyla specifinių raidos užduočių, kurių neįvykdžiusi šeima išgyvena krizę.

2.5. **Šeimos organizacija / struktūra** – per tam tikrą laikotarpį susiformavę šeimos narių sąveikų būdai, kuriais nustatomos šeimos narių bendravimo ribos, jų vaidmenys, galios santykiai šeimoje ir padedama šeimos nariams prisitaikyti vienas prie kito.

2.6. **Šeimos posistemis** – šeimos organizacijos / struktūros sudedamoji dalis, būtina įvairioms šeimos funkcijoms atlikti ir šeimos narių (sutuoktinių / poros, tėvų, vaikų) poreikiams užtikrinti.

2.7. **Šeimos žemėlapis** – grafinis šeimos organizacijos ir šeimos narių tarpusavio santykių atvaizdas.

2.8. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Reglamentas), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos narkologinės priežiūros įstatyme, Atvejo vadybos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. A1-141 „Dėl Atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Atvejo vadybos tvarkos aprašas).

II SKYRIUS

KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI MK DIRBANTIEMS SPECIALISTAMS IR JŲ ATRANKA

3. VVTAĮT specialistai, priklausantys MK (toliau – MK specialistai), dirba pagal darbo sutartis. MK specialistų atranką VVTAĮT vykdo teisės aktų nustatyta tvarka.

4. MK sudaro šie specialistai: psichologas, socialinis darbuotojas ir specialistas, dirbantis su priklausomybę ar jos simptomų turinčiais asmenimis ir (ar) jų šeimomis.

5. Asmenims, pretenduojantiems į MK specialistų pareigas, taikomi Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnyje numatyti apribojimai.

6. Asmuo, pretenduojantis į MK specialisto pareigas, turi atitikti šiuos specialiuosius reikalavimus:

6.1. specialistas (psichologas) turi turėti aukštąjį universitetinį psichologijos krypties išsilavinimą (magistro kvalifikacinį laipsnį) arba jam prilygintą išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 2 metų psichologo darbo su vaikais ir (ar) šeimomis patirtį;

6.2. specialistas (socialinis darbuotojas) turi turėti aukštąjį universitetinį ar neuniversitetinį socialinio darbo ar edukologijos (socialinio pedagogo kvalifikacija) krypties išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 2 metų darbo patirtį socialinio darbo su vaikais ir (ar) šeimomis srityje ir (ar) socialinių paslaugų teikimo srityje;

6.3. specialistas, dirbantis su priklausomybę ar jos simptomų turinčiais asmenimis ir (ar) jų šeimomis, privalo turėti aukštąjį universitetinį ar neuniversitetinį sveikatos mokslų ir (ar) socialinių mokslų, ir (ar) ugdymo mokslų studijų krypties išsilavinimą ir (ar) būti pabaigęs specializuotus mokymus, kaip dirbti su priklausomybę ar jos simptomų turinčiais asmenimis ir (ar) jų šeimomis, ir turėti ne mažesnę kaip 2 metų darbo su priklausomybę ar jos simptomų turinčiais asmenimis ir (ar) jų šeimomis patirtį ir (ar) socialinio darbo su vaikais ir (ar) šeimomis patirtį, ir (ar) darbo patirtį socialinių ar sveikatos priežiūros paslaugų srityje;

6.4. išmanyti Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo, Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo, Civilinio kodekso ir kitų vaiko teisių apsaugą reguliuojančių nacionalinių bei tarptautinių teisės aktų nuostatas ir gebėti jas taikyti praktikoje;

6.5. išmanyti vaikų raidos ypatumus įvairiais jų amžiaus tarpsniais ir su jais susijusius socialinius, emocinius poreikius, šeimos ir vaiko raidos dinamiką, kontakto su vaiku ir šeima

užmezgimo ir palaikymo būdus ir metodus, gebėti įvertinti individualius vaiko ir (ar) šeimos poreikius;

6.6. turėti žinių darbo su priklausomybę ar jos simptomų turinčiais asmenimis ir (ar) jų šeimomis srityje, gebėti identifikuoti priklausomybės simptomus, jų įtaką asmens elgesiui, žinoti priklausomybės ligomis sergančių asmenų psichosocialinės reabilitacijos pagrindus, tikslus ir priemones (pretenduojantis į MK specialisto, dirbančio su priklausomybę ar jos simptomų turinčiais asmenimis ir (ar) jų šeimomis, pareigas).

III SKYRIUS

MK SUDARYMAS IR JOS FUNKCIJOS

7. MK sudaroma kiekviename VVTAĮT teritoriniame skyriuje. VVTAĮT teritorinio skyriaus specialistas, nustatęs vaiko apsaugos poreikį, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, organizuoja MK sudarymą: užpildo VVTAĮT direktoriaus nustatytos formos kreipimąsi, nurodo vaiko apsaugos poreikio nustatymo teisinį pagrindą, prideda situacijos vertinimo anketą ir juos raštu pateikia VVTAĮT teritorinio skyriaus vedėjui, kuris nedelsdamas, bet ne vėliau nei per vieną darbo dieną nuo kreipimosi dienos, sudaro MK.

8. Atlikdama intensyvų darbą, MK vykdo šias funkcijas:

8.1. bendrąsias funkcijas:

8.1.1. duomenų rinkimo ir šeimos ir (ar) vaiko krizės bei intensyvios pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimo:

8.1.1.1. surenka duomenis apie šeimą ir (ar) vaiką (renkami duomenys, nurodyti Aprašo 2 priede) ir atlieka šeimos ir (ar) vaiko krizės bei intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimą, užpildydama Aprašo 2 priedą. Vertindama šeimos ir (ar) vaiko krizę bei intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį, MK turi teisę iš fizinių bei juridinių asmenų gauti duomenis apie šeimą ir (ar) vaiką, reikalingus šiam vertinimui atlikti, nurodytus Aprašo 2 priede;

8.1.1.2. įvertina šeimos organizacijos / struktūros ir gyvenimo ciklo įtaką esamoms problemoms;

8.1.1.3. intensyvaus MK darbo metu įvertina šeimos santykių, šeimos narių ir (ar) vaiko elgesio pokyčius;

8.1.2. intensyvios MK pagalbos planavimo, organizavimo ir teikimo:

8.1.2.1. kartu su šeima ir (ar) vaiku iškelia praktiškai įgyvendinamus pagalbos šeimai ir (ar) vaikui tikslus ir uždavinius, numato šeimoje identifikuotų problemų sprendimo būdus ir priemones;

8.1.2.2. padeda šeimai ir (ar) vaikui valdyti krizę, spręsti konfliktines situacijas;

8.1.2.3. taiko motyvavimo technikas, kad padidintų vidinę asmens motyvaciją priimti pagalbą ir keisti savo elgesį;

8.1.2.4. taiko įgalinimo metodus, kad asmuo gebėtų spręsti iškilusias problemas;

8.1.2.5. taiko šeimos konsultavimo metodus, kad įvyktų teigiami pokyčiai šeimoje;

8.1.2.6. konsultuoja vaiko tėvus vaiko auklėjimo, drausminimo, poreikių patenkinimo, saugumo užtikrinimo ir sąlygų augti, vystytis ir tobulėti sudarymo klausimais;

8.1.2.7. informuoja šeimos narius ir (ar) vaiką, kur galima gauti reikalingą pagalbą, paslaugas ar gydymą;

8.1.2.8. atsižvelgdama į MK funkcijas ir intensyvios MK pagalbos tikslą, tikslingai parenka darbo metodus, metodikas, diagnostinius instrumentus;

8.1.3. intensyvaus MK darbo organizavimo ir bendradarbiavimo su AV, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijomis, įstaigomis, organizacijomis:

8.1.3.1. organizuoja ir dalyvauja MK organizuojamuose MK specialistų pasitarimuose, MK ir AV susitikimuose;

8.1.3.2. dalyvauja AV organizuojamuose atvejo nagrinėjimo posėdžiuose;

8.1.3.3. bendradarbiauja su AV (keičiasi MK ir AV funkcijoms vykdyti būtina informacija dėl konkretaus atvejo (šeimos kontaktiniais duomenimis (pilnamečių asmenų telefono ryšio numeriais, elektroninio pašto adresais, gyvenamosios vietos adresu), informacija apie šeimos sudėtį (šeimos narių vardai, pavardės, gimimo metai, tarpusavio ryšiai ir santykiai), informacija apie tai, kokių pokyčių įvyko šeimoje, pradėjus teikti pagalbą (ar pavyko pašalinti krizę, ar pavyko pašalinti identifikuotus rizikos veiksnius, kokie šeimos poreikiai buvo nustatyti, kaip šiuos poreikius galima atliepti, kokia pačios šeimos nuomonė apie pagalbos ir paslaugų poreikį, apie jau gaunamas paslaugas ir pagalbą), kokių naujų rizikų atsirado, kokių ilgalaikių paslaugų ar pagalbos reikia šeimai ir kaip AV gali užtikrinti šių paslaugų teikimą, informacija apie anksčiau vykdytą darbą su šeima (anksčiau nustatyti šeimos poreikiai, identifikuotos rizikos, teiktos paslaugos ir pagalba, jų poveikis šeimai (ar pavyko pašalinti krizę, ar pavyko pašalinti identifikuotus rizikos veiksnius)), prireikus kartu ieško tinkamų problemos sprendimo būdų ir pan.), siekdama MK teikiamos intensyvios pagalbos ir paslaugų efektyvumo bei ekonomiškumo;

8.1.3.4. baigusi intensyvią MK darbą, šeimos ir (ar) vaiko krizės ir intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimo metu (pildydama Aprašo 2 priedą), intensyvaus MK darbo metu, intensyvios MK pagalbos teikimo metu tiesiogiai iš duomenų subjektų gautų duomenų pagrindu parengia (užpildo Aprašo 4 priedą) ir raštu pateikia MK rekomendacijas AV;

8.2. be Aprašo 8.1 papunktyje numatytų bendrųjų funkcijų, MK specialistas (socialinis darbuotojas):

8.2.1. planuoja ir organizuoja MK darbą;

8.2.2. derina MK ir AV veiksmus, organizuoja susitikimus ir kitais būdais bendradarbiauja su AV dėl šeimos ir (ar) vaiko situacijos aptarimo;

8.3. be Aprašo 8.1 papunktyje numatytų bendrųjų funkcijų, MK specialistas (psichologas) taiko streso įveikos ir kitus psichologinio konsultavimo metodus;

8.4. be Aprašo 8.1 papunktyje numatytų bendrųjų funkcijų, MK specialistas, dirbantis su priklausomybę ar jos simptomų turinčiais asmenimis ir (ar) jų šeimomis:

8.4.1. identifikuoja galimus priklausomybės simptomus, jų įtaką asmens elgesiui;

8.4.2. įvertina šeimos narių priklausomybės tipą, motyvaciją keisti savo priklausomą elgesį;

8.4.3. taiko motyvavimo technikas, kad priklausomybę ir (ar) jos simptomų turintis asmuo priimtų siūlomą pagalbą.

IV SKYRIUS INTENSYVUS MK DARBAS

PIRMASIS SKIRSNIS INTENSYVAUS MK DARBO ORGANIZAVIMAS

9. Intensyvus MK darbas šeimos gyvenamojoje vietoje ir (ar) vaiko, kuriam užtikrinta laikinoji priežiūra, laikinąją priežiūrą vykdančio asmens gyvenamojoje vietoje (toliau – vaiko gyvenamoji vieta) ar kitoje intensyvaus MK darbo vietoje pradedamas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo VVTAĮT teritorinio skyriaus vedėjo pavedimo atlikti intensyvią MK darbą gavimo dienos.

10. Intensyvus MK darbas paprastai trunka iki 30 dienų nuo MK sudarymo dienos.

11. Dėl objektyvių aplinkybių ar esant poreikiui pratęsti intensyvią MK pagalbą, intensyvus MK darbas MK motyvuotu siūlymu VVTAIT teritorinio skyriaus vedėjo sprendimu gali būti pratęstas ne ilgesniam nei 10 dienų terminui.

12. Prieš vykdoma į šeimos ir (ar) vaiko gyvenamąją vietą, MK turi:

12.1. susipažinti su VVTAIT teritorinio skyriaus turimais duomenimis apie šeimą ir (ar) vaiką (vaiko apsaugos poreikio nustatymo, laikinosios priežiūros užtikrinimo ar laikino apgyvendinimo procedūrų vykdymo dokumentuose nurodytais duomenimis, sveikatos priežiūros, socialinių ar kitų paslaugų teikėjų, ugdymo įstaigų ir (arba) policijos pateikta informacija apie šeimos narius);

12.2. informuoti (telefonu ar elektroniniu paštu) šeimą ir (ar) vaiko laikinąją priežiūrą vykdančią asmenį apie apsilankymą šeimos ir (ar) vaiko gyvenamojoje vietoje arba susitarti susitikti kitoje vietoje.

13. Jei MK nepavyko informuoti šeimos ir (ar) vaiko laikinąją priežiūrą vykdančio asmens apie MK apsilankymą Aprašo 12.2 papunktyje nustatyta tvarka, ji atlieka šiuos veiksmus:

13.1. suplanuotu laiku vyksta į šeimos ir (ar) vaiko gyvenamąją vietą;

13.2. neradusi šeimos narių ir (ar) vaiko laikinąją priežiūrą vykdančio asmens šeimos ir (ar) vaiko gyvenamojoje vietoje, MK pašto dėžutėje palieka (jeigu pašto dėžutės nėra, siunčia registruotu paštu) informacinį pranešimą apie kitą MK apsilankymą (toliau – informacinis pranešimas), nurodydama kito MK apsilankymo šeimos ir (ar) vaiko gyvenamojoje vietoje datą ir laiką bei MK specialistų kontaktus, kuriais šeimos nariai ir (ar) vaiko laikinąją priežiūrą vykdančias asmuo galėtų susisiekti su MK (nurodomos MK specialistų pareigos, vardai, pavardės, telefono ryšio numeriai ir elektroninio pašto adresai);

13.3. po to, kai MK atliko Aprašo 13.2 papunktyje nurodytus veiksmus, bet šeimos nariai ir (ar) vaiko laikinąją priežiūrą vykdančias asmuo iki informaciniame pranešime nurodyto kito MK apsilankymo dienos nesusisiekė bent su vienu MK specialistu ir nepatvirtino, kad gavo informacinį pranešimą, MK, prieš vykdoma į šeimos ir (ar) vaiko gyvenamąją vietą suplanuotu laiku, atlieka veiksmą, numatytą Aprašo 12.2 papunktyje;

13.4. antrą kartą nuvykusi į šeimos ir (ar) vaiko gyvenamąją vietą ir neradusi šeimos narių, MK apie tai raštu informuoja VVTAIT teritorinio skyriaus vedėją ir toliau, bendradarbiaudama su AV, bet ne ilgiau nei 20 dienų nuo MK sudarymo dienos, stengiasi susisiekti su šeima;

13.5. antrą kartą nuvykusi į vaiko gyvenamąją vietą ir neradusi vaiko, MK nedelsdama apie tai raštu informuoja VVTAIT teritorinio skyriaus vedėją ir vykdo intensyvų MK darbą su kitais šeimos nariais.

14. MK, atvykusi į šeimos ir (ar) vaiko gyvenamąją vietą ar kitą intensyvaus MK darbo vietą, prisistato šeimos nariams, vaikui, vaiko laikinąją priežiūrą vykdančiam asmeniui (nurodomi MK specialistų vardai, pavardės ir pareigos), informuoja apie MK veiklos tikslus, funkcijas ir darbo su šeima ir (ar) vaiku eigą, trukmę bei intensyvios MK pagalbos teikimo šeimai ir (ar) vaikui sąlygas.

15. Intensyvus MK darbas pradedamas:

15.1. jei bent vienas iš kartu gyvenančių vaiko tėvų sutinka priimti intensyvią MK pagalbą ir pasirašo Sutikimą priimti intensyvią MK pagalbą (Aprašo 1 priedas), su sutikusių priimti intensyvią MK pagalbą tėvų ir vaiku;

15.2. jei vaiko tėvai gyvena skyrium, su kiekvienu iš tėvų, kuris sutiko priimti intensyvią MK pagalbą ir pasirašė Sutikimą priimti intensyvią MK pagalbą (Aprašo 1 priedas), ir (ar) vaiku, gavus bent vieno iš tėvų sutikimą.

16. Jei nė vienas iš vaiko tėvų nesutinka priimti intensyvios MK pagalbos, pasirašomas Atsisakymas priimti intensyvią MK pagalbą (Aprašo 1 priedas).

17. Tėvams atsisakius priimti intensyvią MK pagalbą ir pasirašius / nepasirašius Atsisakymą (-o) priimti intensyvią MK pagalbą (Aprašo 1 priedas), MK informuoja vaiko tėvus, kad jie gali pakeisti savo sprendimą ir sutikti priimti intensyvią MK pagalbą, kreiptis į MK nurodytais kontaktais, bet ne vėliau kaip per 20 dienų nuo MK sudarymo dienos.

18. Gavusi pasirašytą Atsisakymą priimti intensyvią MK pagalbą, MK nedelsdama raštu informuoja VVTAIT teritorinio skyriaus vedėją ir AV, kad šeima atsisakė priimti intensyvią MK pagalbą ir intensyvi MK pagalba šeimai neteikiama.

19. Tėvams pakeitus sprendimą ir sutikus priimti intensyvią MK pagalbą (pasirašius Sutikimą priimti intensyvią MK pagalbą), nesuėjęs Aprašo 17 punkte nurodytam terminui, MK nedelsdama apie šeimos narių sutikimą priimti pagalbą raštu (siųsdama užpildytą šio Aprašo 1 priedą) informuoja su šeima dirbantį AV ir likusį intensyvaus MK darbo laiką teikia šeimai intensyvią MK pagalbą.

20. Tėvams pakeitus sprendimą ir kreipusis dėl intensyvios MK pagalbos suėjęs Aprašo 17 punkte nurodytam terminui, MK, nesant Aprašo 11 punkte numatytų pagrindų pratęsti intensyvaus MK darbo terminą, informuoja šeimos narius, kad intensyvi MK pagalba nebus teikiama, nurodo šeimai paskirto AV kontaktus (pareigas, vardą, pavardę, telefono ryšio numerį ir elektroninio pašto adresą) ir su šeima dirbantį AV.

21. Jei MK apsilankymo metu nė vienas iš vaiko tėvų nepajėgia priimti sprendimo dėl intensyvios MK pagalbos (pavyzdžiui, yra apsvaigę nuo psichiką veikiančių medžiagų ir (ar) agresyvūs, ir (ar) kelia realų pavojų MK specialistų sveikatai ar gyvybei), MK informuoja tėvus apie kito planuojamo atvykimo datą ir laiką. Jei dėl objektyvių priežasčių nėra galimybės apsilankymo metu žodžiu informuoti tėvų apie kitą planuojamą apsilankymą, MK informuoja tėvus Aprašo 12.2 papunktyje nustatyta tvarka, o, nepavykus to padaryti, imasi veiksmų, nurodytų Aprašo 13 punkte.

22. Jei nors vienas iš vaiko tėvų sutinka priimti intensyvią MK pagalbą (pasirašo Aprašo 1 priedą), tačiau vėliau MK su tėvais nepavyksta susisiekti, MK, atvykusi į šeimos ir (ar) vaiko gyvenamąją vietą ar kitą intensyvaus MK darbo vietą, neranda šeimos narių ar kitais panašiais atvejais, dėl kurių MK neturi galimybės teikti intensyvią MK pagalbą, ji nedelsdama, bet ne vėliau nei kitą darbo dieną, kurią nepavyko susitikti su šeimos nariais, raštu informuoja (nurodo, kad MK neturi galimybės teikti intensyvią MK pagalbą, ir tai pagrindžia) VVTAIT teritorinio skyriaus vedėją bei AV. MK, bendradarbiaudama su AV, ir toliau, bet ne ilgiau nei 20 dienų nuo MK sudarymo dienos, stengiasi susisiekti su šeima.

23. Prieš vykdami į šeimos ir (ar) vaiko gyvenamąją vietą ir lankydami joje ar kitoje intensyvaus MK darbo vietoje, MK specialistai turi įsitikinti, kad nėra realios grėsmės jų sveikatai ar gyvybei, pašalinti iš bet kokios situacijos, kurioje jie jaučiasi nesaugūs, ar imtis specialiųjų atsargumo priemonių (pavyzdžiui, kviesti policiją, greitąją medicinos pagalbą ir kt.).

24. MK specialistai intensyvaus MK darbo pradžioje atlieka šeimos ir (ar) vaiko krizės bei intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimą (užpildo Aprašo 2 priedą).

25. Kartu gyvenantiems vaiko tėvams pildomas vienas Aprašo 2 priedas. Jei vaiko tėvai gyvena skyrium, Aprašo 2 priedas pildomas kiekvienam iš tėvų atskirai. Aprašo 2 priede taip pat nurodoma vaiko pateikta informacija, susijusi su tėvais ir vaiku.

26. Jei vykdant intensyvų MK darbą ar teikiant intensyvią MK pagalbą:

26.1. kilo grėsmė šeimos narių ir (ar) vaiko, vaiko priežiūrą vykdančio asmens, kitų asmenų sveikatai ar gyvybei, MK organizuoja jiems skubią pagalbą (pavyzdžiui, kviečia policiją, greitąją medicinos pagalbą ir kt.);

26.2. grėsmė šeimos narių ir (ar) vaiko, vaiko priežiūrą vykdančio asmens, kitų asmenų sveikatai ar gyvybei nenustatyta, MK šeimai ir (ar) vaiko priežiūrą vykdančiam asmeniui suteikia informaciją apie pagalbos, kilus grėsmei gyvybei ar sveikatai, galimybes bendruomenėje;

26.3. šeimos narių ir (ar) vaiko aukšto lygio streso požymiai yra aiškiai išreikšti, MK teikia skubią pagalbą šeimai ir (ar) vaikui, taiko streso įveikos metodus ir moko šeimos narius ir (ar) vaiką juos taikyti;

26.4. pastebėtas rizikingas šeimos narių elgesys ar kiti rizikos veiksniai, kurie nėra susiję su tėvais ar jų santykiais su vaikais, MK apie tai raštu informuoja savivaldybės administraciją ir AV;

26.5. išnyko vertinant vaiko situaciją nustatytos aplinkybės, kurios lėmė vaiko apsaugos poreikio nustatymą, MK nedelsdama apie tai raštu informuoja VVTAIŲ teritorinio skyriaus vedėją;

26.6. paaiškėjo, kad vaiko laikinosios priežiūros metu nepavyksta užtikrinti vaikui saugios aplinkos ir toliau išlieka realus pavojus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, galintis sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai ar grėsti jo gyvybei, arba kad vaiko tėvai nededa pastangų, nekeičia savo elgesio ir toliau šeimoje išlieka realus pavojus priežiūrimo vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, galintis sukelti reikšmingą žalą vaiko sveikatai ar grėsti jo gyvybei, MK nedelsdama apie tai raštu informuoja VVTAIŲ teritorinio skyriaus vedėją;

27. Jei intensyvaus MK darbo metu pasikeitė vaiko atstovai pagal įstatymą, pradėtas MK darbas tęsiamas šiame skyriuje nustatyta tvarka.

28. MK, atlikusi šeimos ir (ar) vaiko krizės ir intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimą, atsižvelgdama į šeimos narių ir (ar) vaiko streso požymius, motyvaciją, pasirengimą priimti intensyvią MK pagalbą, atvejo sudėtingumą, šeimų, kurioms teikiama intensyvi MK pagalba, skaičių ir kitas aplinkybes, ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo tėvų sutikimo priimti intensyvią MK pagalbą pasirašymo dienos sudaro Intensyvaus MK darbo su šeima ir (ar) vaiku planą (Aprašo 3 priedas), kuriame nurodomos planuojamos teikti intensyvios MK pagalbos priemonės, kiekvieno MK specialisto vaidmuo, su tėvais ir (ar) vaiko laikinąją priežiūrą vykdančiu asmeniu suderintas preliminarus susitikimų grafikas, ilgalaikės pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikis.

29. Intensyvaus MK darbo metu MK organizuoja susitikimus su AV ir kitais būdas bendradarbiauja su juo dėl šeimos ir (ar) vaiko situacijos aptarimo. Sudarytą Intensyvaus MK darbo su šeima ir (ar) vaiku planą (Aprašo 3 priedas) ir (ar) informaciją apie MK nustatytą ilgalaikės pagalbos ir (ar) paslaugų šeimai ir (ar) vaikui poreikį, nesusijusį su šeimos ir (ar) vaiko krize, ne vėliau kaip kitą darbo dieną MK raštu (ir elektroniniu paštu) pateikia AV, susisiekiama su juo ir sutaria dėl bendradarbiavimo pagal Atvejo vadybos tvarkos aprašo nuostatas, kartu aptaria darbo su šeima ir (ar) vaiku planą, poreikį ir galimybes kartu vyksti susitikti su šeima ir (ar) vaiku, atvejo nagrinėjimo posėdžių organizavimo, su atveju susijusios informacijos rinkimo ir dalijimosi, nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą ir apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, tvarką.

30. Jei AV, nesant svarbių priežasčių, atsisako bendradarbiauti su MK (pavyzdžiui, atsisako dalyvauti MK inicijuotame susitikime, neteikia MK funkcijoms vykdyti reikalingos informacijos ir pan.), apie tai informuojama savivaldybės socialinių paslaugų įstaiga ar kita įstaiga, kuriai savivaldybė suteikė įgaliojimus koordinuoti atvejo vadybos procesą, šiai nesiėmus veiksmų, – savivaldybės administracija (informuojant nurodomas atvejį, dėl kurio atsisakyta bendradarbiauti (vaiko, kuriam nustatytas vaiko apsaugos poreikis, vardas, pavardė, jo tėvų ar kito atstovo pagal įstatymą duomenys (juridinio asmens pavadinimas ar fizinio asmens vardas ir pavardė), atsisakiusio bendradarbiauti AV vardas, pavardė ir pareigos bei atsisakymo

bendradarbiauti turinys (pavyzdžiui, nekviečia į atvejo nagrinėjimo posėdžius, nekoordinuoja pagalbos šeimai ir (ar) vaikui teikimo).

31. Paskutinę intensyvaus MK darbo dieną MK specialistai aptaria intensyvaus MK darbo rezultatus, šeimos ir (ar) vaiko situaciją ir šeimos narių elgesio pokyčius, parengia ir pateikia raštiškas MK rekomendacijas (Aprašo 4 priedas).

32. MK veiksmai, šeimai pakeitus gyvenamąją vietą:

32.1. šeimai ir (ar) vaikui išsikėlus gyventi į kitą savivaldybę toje pačioje apskrityje, MK tęsia intensyvią MK darbą ir raštu informuoja apie šeimos persikėlimą paskirtą AV bei VVTAĮT teritorinio skyriaus vedėją (nurodomi vaiko, kuriam nustatytas vaiko apsaugos poreikis, vardas, pavardė, gyvenamoji vieta, jo tėvų ar kito atstovo pagal įstatymą duomenys (juridinio asmens pavadinimas ar fizinio asmens vardas ir pavardė, gyvenamoji vieta);

32.2. šeimai ir (ar) vaikui išsikėlus gyventi iš apskrities, kurioje buvo teikiama intensyvi MK pagalba šeimai ir (ar) vaikui, MK apie tai raštu informuoja paskirtą AV ir MK sudarymą inicijavusį VVTAĮT teritorinio skyriaus vedėją (nurodomi vaiko, kuriam nustatytas vaiko apsaugos poreikis, vardas, pavardė, jo tėvų ar kito atstovo pagal įstatymą duomenys (juridinio asmens pavadinimas ar fizinio asmens vardas ir pavardė).

ANTRASIS SKIRSNIS

ŠEIMOS IR (AR) VAIKO KRIZĖS BEI INTENSYVIOS MK PAGALBOS ŠEIMAI IR (AR) VAIKUI POREIKIO VERTINIMAS

33. Kompleksiškai vertinant šeimos ir (ar) vaiko krizę bei intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį (Aprašo 2 priedas), įvertinamos šios sritys:

33.1. šeimos krizės rizika;

33.2. savižudybių rizika;

33.3. piktnaudžiavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis ir žalingo jų vartojimo, priklausomybių požymiai, priežastys, motyvacija keistis;

33.4. smurtinio elgesio rizika;

33.5. kitos rizikos ir (ar) saugumo veiksniai;

33.6. šeimos funkcionavimas;

33.7. tėvystės įgūdžiai;

33.8. pasirengimas spręsti problemas.

34. Vertinant šeimos ir (ar) vaiko krizę bei intensyvios pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį, atliekama šeimos stebėseną šeimos ir (ar) vaiko gyvenamojoje vietoje ar kitoje intensyvaus MK darbo vietoje.

35. Vertindama šeimos ir (ar) vaiko krizę bei intensyvios pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį, MK taiko tik tas adaptuotas ir patvirtintas Lietuvoje metodikas bei instrumentus, kuriuos gali naudoti savo profesinėje veikloje, prireikus gali būti taikomi specialieji šeimos ir (ar) vaiko vertinimo metodai (šeimos žemėlapis ir kt.).

36. Vertindami šeimos ir (ar) vaiko krizę bei intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikį, siekdami išlaikyti bendradarbiavimo ryšį su šeima ir (ar) vaiku, MK specialistai turi užtikrinti, kad jų veiksmai ir bendravimas su šeimos nariais ir (ar) vaiku atspindėtų teigiamą požiūrį į šeimą.

TREČIASIS SKIRSNIS

INTENSYVI MK PAGALBA

37. Intensyvi MK pagalba apima veiklas, numatytas Aprašo 8.1.2 papunktyje.

38. Intensyvios MK pagalbos formos:

38.1. konsultavimas ištikus krizei;

38.2. konsultavimas socialinių ir tėvystės įgūdžių klausimais;

38.3. streso įveikos įgūdžių formavimas;

38.4. motyvavimo technikų taikymas;

38.5. stipriai išreikštų emocijų valdymo mokymas;

38.6. netinkamo reagavimo būdų korekcija;

38.7. saugios aplinkos vaikams kūrimo įgūdžių ugdymas;

38.8. konsultavimas piktnaudžiavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis ir žalingo jų vartojimo, priklausomybių klausimais.

39. Intensyvi MK pagalba vaikui teikiama atsižvelgiant į jo amžių, raidą, būseną, reakciją į stresą, reakciją į taikomas vaiko apsaugos poreikio priemones, vaiko laikinąją priežiūrą vykdančio asmens ryšį su vaiku ir kitas aplinkybes.

40. Teikdama intensyvią MK pagalbą, MK taiko tik tas adaptuotas ir patvirtintas Lietuvoje metodikas bei instrumentus, kuriuos gali naudoti savo profesinėje veikloje.

V SKYRIUS

MK REKOMENDACIJŲ AV RENGIMAS IR INTENSYVAUS MK DARBO SU ŠEIMA UŽBAIGIMAS

41. Intensyvus MK darbas baigiamas parengus ir pateikus MK rekomendacijas (Aprašo 4 priedas). MK rekomendacijos raštu ir (ar) elektroniniu paštu pateikiamos AV ne vėliau kaip per 30 dienų nuo MK sudarymo dienos. Jei intensyvus MK darbas pratęsiamas Aprašo 11 punkte numatytais pagrindais, MK rekomendacijos pateikiamos AV ne vėliau nei paskutinę intensyvaus MK darbo dieną.

42. Rengiant MK rekomendacijas, turi būti atsižvelgiama į MK vykdant Apraše nurodytas funkcijas gautą informaciją apie šeimą ir (ar) vaiką, atliktą šeimos ir (ar) vaiko krizės ir intensyvios pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimą, šeimos ir (ar) vaiko situacijos ir šeimos narių elgesio pokyčius.

43. Vertinant šeimos ir (ar) vaiko situacijos ir šeimos narių elgesio pokyčius, turi būti atsižvelgiama į kriterijus, susijusius su vaikų auklėjimu ir priežiūra: šeimos narių dalyvavimą susitikimuose su MK ir įsitraukimą į teikiamos pagalbos procesą, tėvų supratimą apie vaiko poreikius ir jų atitiktį vaiko raidai, tėvų supratimą apie savo vaidmenis ir atsakomybę (struktūruotos aplinkos vaikui sukūrimą, pozityvų drausminimą, emocijų valdymą, emocinį reagavimą į vaikų poreikius).

44. MK rekomendacijose turi būti nurodyta informacija apie šeimą, aptartas intensyvus MK darbas, šeimos stiprybės, sunkumai bei poreikiai, šeimos ir (ar) vaiko situacijos ir šeimos narių elgesio pokyčiai, konkrečios rekomenduojamos pagalbos ar paslaugos tikslas, pateikiamos MK rekomendacijos AV dėl tolesnės pagalbos organizavimo – duomenys, nurodyti Aprašo 4 priede.

45. Baigdama intensyvų MK darbą, MK kartu su šeimos nariais ir (ar) vaiku aptaria atlikto šeimos ir (ar) vaiko krizės ir intensyvios MK pagalbos šeimai ir (ar) vaikui poreikio vertinimo rezultatus, pasiektus pokyčius ir MK rekomendacijas AV.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

46. Asmens duomenys turi būti tvarkomi vadovaujantis Reglamentu ir Lietuvos

Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

47. Dokumentai (įskaitant dokumentus, kuriuose yra asmens duomenų) saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatytais terminais. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos Reglamente ir įstaigos, į kurią kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka.

Priedų pakeitimai:

A1-334_2018_aprasas_1pr

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-775](#), 2019-12-16, paskelbta TAR 2019-12-17, i. k. 2019-20271

A1-334_2018_aprasas_2pr

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-775](#), 2019-12-16, paskelbta TAR 2019-12-17, i. k. 2019-20271

A1-334_2018_aprasas_3pr

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-775](#), 2019-12-16, paskelbta TAR 2019-12-17, i. k. 2019-20271

A1-334 4 pr.

Papildyta priedu:

Nr. [A1-775](#), 2019-12-16, paskelbta TAR 2019-12-17, i. k. 2019-20271

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-775](#), 2019-12-16, paskelbta TAR 2019-12-17, i. k. 2019-20271

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. A1-334 „Dėl Mobiliųjų komandų sudarymo, specialistų atrankos ir jų darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo